

DECIZIA nr. 41 din 14 octombrie 2019

referitoare la interpretarea și aplicarea prevederilor [art. 5](#) și [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare

EMITENT • ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 21 din 14 ianuarie 2020](#)

Data intrării în vigoare 14-01-2020

Dosar nr. 1.173/1/2019

Gabriela Elena Bogasiu	- vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	- președintele Secției I civile
Eugenia Voicheci	- președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	- președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Simona Gina Pietreanu	- judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	- judecător la Secția I civilă
Lavinia Curelea	- judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negrilă	- judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	- judecător la Secția I civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	- judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	- judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	- judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	- judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	- judecător la Secția a II-a civilă
Claudia Marcela Canacheu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 1.173/1/2019, a fost constituit conform dispozițiilor [art. 520 alin. \(8\) din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 27⁵ alin. \(1\) din Regulamentul](#) privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare ([Regulamentul](#)).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile [art. 27⁶ din Regulament](#).

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 794/87/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „în interpretarea dispozițiilor [art. 5](#) și [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, [Legea-cadru nr. 153/2017](#)), să se stabilească dacă în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora se include și gradația de merit“.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor [art. 520 alin. \(10\) din Codul de procedură civilă](#); apelantul-reclamant a depus, în termen legal, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, precum și concluzii scrise. De asemenea referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin încheierea din 9 aprilie 2019, în Dosarul nr. 794/87/2018, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.
  2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 23 aprilie 2019 cu nr. 1.173/1/2019, termenul de judecată fiind stabilit la 14 octombrie 2019.
- ### II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile
3. [Legea-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare

Anexa nr. I Familia ocupațională de funcții bugetare „Învățământ“

Capitolul I lit. B Reglementări specifice personalului didactic din învățământ

Articolul 5

(1) Personalul didactic din învățământ, inclusiv personalul didactic auxiliar din bibliotecile centrale universitare, beneficiază de gradație de merit, acordată prin concurs. Această gradație se acordă pentru 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar, bibliotecilor centrale universitare, respectiv al instituției de nivel superior și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut. Gradația de merit se atribuie pe o perioadă de 5 ani.

(2) Metodologia și criteriile de acordare a gradației de merit se elaborează de către Ministerul Educației Naționale pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, pentru personalul didactic auxiliar din bibliotecile centrale universitare și de senatele universitare pentru instituțiile de învățământ superior.

(3) Pentru personalul didactic de predare din învățământul universitar, care nu beneficiază de gradația de merit prevăzută la alin. (1), se acordă, prin concurs, un spor de performanță academică. Acest spor se acordă pentru un număr de până la 15% din posturile didactice de predare existente la nivelul instituției de învățământ superior și reprezintă 10% din salariul de bază deținut. Sporul de performanță academică se atribuie pe o perioadă de un an. Numărul de beneficiari, metodologia și criteriile de acordare a sporului de performanță academică se elaborează de către senatele universitare și se va plăti exclusiv din venituri proprii.

Articolul 12

(1) Personalul didactic de predare, de conducere, îndrumare și control, inclusiv cadrele didactice metodiste din unitățile de învățământ preuniversitar, poate fi salarizat și prin plata cu ora sau prin cumul, potrivit prevederilor [Legii nr. 1/2011](#), cu modificările și completările ulterioare. Calculul pentru plata cu ora sau prin cumul se face la norma didactică prevăzută de [Legea nr. 1/2011](#), cu modificările și completările ulterioare.

(2) Modalitatea de aplicare a prevederilor alin. (1) se stabilește prin ordin al ministrului educației naționale.

III. Expunerea succintă a procesului

4. Prin acțiunea înregistrată la data de 4 iunie 2018 pe rolul Tribunalului Teleorman - Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal, cu nr. 794/87/2018, reclamantul Sindicatul „Spiru Haret“ Teleorman, în numele și pentru membrul său de sindicat X, a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâții Liceul Tehnologic Drăgănești Vlașca, Inspectoratul Școlar al Județului Teleorman și Ministerul Educației Naționale, obligarea pârâților la calculul și plata drepturilor salariale neacordate - gradația de merit - pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora - începând cu data de 1 septembrie 2017 și până la data pronunțării hotărârii, sumă ce urmează a fi actualizată în funcție de rata inflației la data plății, plata în continuare a gradației de merit pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora, respectiv pe perioada deținerii gradației de merit și a menținerii prevederilor legale care au inclus acest drept în baza de calcul la plata cu ora, plata dobânzii legale penalizatoare pentru suma menționată în primul capăt de cerere, ce reprezintă prețul lipsei de folosință a sumei cuvenite, începând cu data nașterii dreptului și până la plata sumei datorate.

La data de 24 septembrie 2018, reclamantul Sindicatul „Spiru Haret“ a formulat, în numele și pentru membrul reprezentat, cerere precizatoare, prin care a solicitat obligarea pârâților Inspectoratul Școlar al Județului

Teleorman să repartizeze sumele necesare unității școlare și a pârâtului Ministerul Educației Naționale să repartizeze către acesta sumele necesare plății drepturilor salariale pentru orele efectuate în regim de plată cu ora și modificarea programului EDUSAL.

5. Prin Sentința civilă nr. 710 din 11 decembrie 2018, Tribunalul Teleorman - Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal a respins excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Ministerul Educației Naționale și a respins acțiunea, ca nefondată.

6. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut, în esență, că:

Din adeverința emisă de unitatea angajatoare a rezultat că, începând cu data de 1 septembrie 2017, la calculul salariului pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora nu s-a mai avut în vedere și gradația de merit de care reclamanta, membră de sindicat, a beneficiat până la data de 31 august 2017.

Potrivit [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), personalul didactic de predare, inclusiv cadrele didactice metodiste din învățământul preuniversitar, poate fi salarizat și prin plata cu ora, prin cumul, potrivit prevederilor [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), cu modificările și completările ulterioare (în continuare, [Legea nr. 1/2011](#)). Calculul pentru plata cu ora sau prin cumul se face la norma didactică prevăzută de [Legea nr. 1/2011](#), care însă nu conține dispoziții cu privire la salarizarea personalului didactic.

Prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 91/2017](#) pentru modificarea și completarea [Legii-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 79/2018](#), cu modificările ulterioare (în continuare, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 91/2017](#)), s-a introdus un nou alineat la acest articol, precizându-se că modalitatea de aplicare a prevederilor alineatului (1) se stabilește prin ordin al ministrului educației naționale.

[Art. 3 din Metodologia și criteriile](#) privind acordarea gradației de merit personalului didactic din învățământul preuniversitar de stat în sesiunea 2017, aprobată prin [Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.161/2016](#), cu modificările ulterioare¹ (în continuare, [Metodologia aprobată prin Ordinul nr. 6.161/2016](#)), prevedea că: „(...) gradația de merit se calculează conform [art. 264 din Legea nr. 1/2011](#) cu modificările și completările ulterioare, raportat la norma didactică de bază conform actului de numire/transfer/repartizare”.

Prima instanță a reținut că nu este întemeiată susținerea reclamantei că [Normele metodologice](#) de aplicare a prevederilor [art. 3¹ alin. \(2\), \(3\) și \(8\), art. 3³ și 3⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 582/2016](#), cu modificările și completările ulterioare (în continuare, [Normele metodologice](#) aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 582/2016](#)), sunt în vigoare și în prezent, menținând expres gradația de merit în baza de calcul al drepturilor salariale aferente activității la plata cu ora, deoarece acest act normativ a fost abrogat implicit prin dispozițiile [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#).

Deși prin [art. 44 din Legea-cadru nr. 153/2017](#) nu au fost abrogate expres prevederile [Normelor metodologice](#) din 2016, dar nici cele ale [Hotărârii Guvernului nr. 935/2016](#) pentru modificarea și completarea [Hotărârii Guvernului nr. 582/2016](#) pentru aprobarea [Normelor metodologice](#) de aplicare a prevederilor [art. 3¹ alin. \(2\), \(3\) și \(8\), art. 3³ și 3⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare (în continuare, [Hotărârea Guvernului nr. 935/2016](#)), s-a avut în vedere că aceste hotărâri de guvern au fost emise în baza și în aplicarea unor dispoziții legale abrogate prin [art. 44 din Legea-cadru nr. 153/2017](#), ceea ce conduce la încetarea efectelor juridice ale [Normelor metodologice](#) aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 582/2016](#).

¹ Abrogat prin [Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.633/2018](#) pentru aprobarea [Metodologiei și criteriilor](#) privind acordarea gradației de merit personalului didactic din învățământul preuniversitar de stat în sesiunea 2018. Începând cu data de 1 septembrie 2017, în conformitate cu prevederile [art. 3 din Metodologia](#) aprobată prin [Ordinul nr. 6.161/2016](#), gradația de merit se atribuie începând cu data de 1 septembrie 2017. Gradația de merit se calculează conform [art. 264 din Legea nr. 1/2011](#), raportat la norma didactică de bază, conform actului de numire /transfer/repartizare.

În consecință, raportat la conținutul [Legii-cadru nr. 153/2017](#), prin care se prevede, referitor la calculul pentru plata cu ora, că se va raporta la norma didactică, fără a se menționa și faptul că se adaugă și gradația de merit, astfel cum se prevedea expres în actele normative anterioare, și, în lipsă de norme metodologice privind salarizarea personalului didactic, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

7. În termen legal, împotriva acestei sentințe a declarat apel reclamantul Sindicatul „Spiru Haret” Teleorman, în numele și pentru membrul său de sindicat.

În esență, apelantul a criticat soluția instanței de fond pentru încălcarea și aplicarea greșită a legii, în sensul că nu a luat în considerare faptul că reclamanta beneficia de un drept câștigat prin concurs, pe o perioadă de 5 ani, având dreptul să primească gradația de merit și pentru activitatea desfășurată, în regim de plată cu ora, începând cu data de 1 septembrie 2017.

Tribunalul, în mod greșit, a considerat că prevederile [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) au abrogat dispozițiile legale din [Normele metodologice din 2016](#), respectiv [art. 8 alin. \(3\) și \(5\)](#), ce se referă la includerea gradației de merit în baza de calcul al drepturilor salariale aferente activității la plata cu ora.

Potrivit [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), după data de 1 iulie 2017, calculul și plata cu ora se fac la norma didactică de bază, iar norma didactică de bază este definită de prevederile [Legii nr. 1/2011, prin dispozițiile art. 262 alin. \(3\)](#), ca fiind numărul de ore corespunzător activităților prevăzute la [alin. \(1\) lit. a](#). Trimiterea făcută de legiuitor la numărul de ore corespunzător activităților didactice determină concluzia că salarizarea pentru plata cu ora se realizează în mod similar modalității de stabilire a salariului aferent normei didactice, sumele convenite cuprinzând inclusiv beneficiul gradației de merit, așa cum a fost de altfel reglementată în mod expres de [art. 8 alin. \(3\) și \(5\) din Normele metodologice din 2016](#), până la intrarea în vigoare a [Legii-cadru nr. 153/2017](#).

Rezultatul acestui calcul se aplică întregii activități a personalului didactic de predare, deoarece legea nu distinge între orele din norma de bază sau orele efectuate la plata cu ora, cu atât mai mult cu cât acestea din urmă au caracter identic cu cele din norma de bază: „predare - învățare - evaluare“.

Apelantul-reclamant susține că [art. 5 alin. \(1\) din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) are un conținut similar cu dispozițiile [art. 3³ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările și completările ulterioare (în continuare, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#)), ambele stabilind că gradația de merit se determină prin aplicarea procentului de 25% la salariul de bază, constatare în raport cu care se impune ca și aceste dispoziții să fie interpretate în aceeași manieră, potrivit normelor din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#), respectiv [art. 8 alin. \(3\) și alin. \(5\) din Normele metodologice](#) aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 582/2016](#).

În concluzie, atât timp cât gradația de merit reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază, aceasta trebuie stabilită și în raport cu drepturile convenite pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora, iar începând cu 1 iulie 2017 nu există nicio reglementare legală care să excludă stabilirea gradației de merit și pentru veniturile realizate pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora.

8. Intimatul-pârât Ministerul Educației Naționale a depus întâmpinare, solicitând respingerea apelului ca nefondat.

A susținut că apelanta-reclamantă nu îndeplinește condițiile normei didactice de 8 ore, deoarece efectuează 5 ore pe săptămână, motiv pentru care nu se încadrează în prevederile [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) și că modalitatea de stabilire și calcul al drepturilor salariale se realizează prin programul EDUSAL, program care este actualizat automat cu toate actele normative în vigoare privind salarizarea personalului din învățământ.

9. De asemenea a depus întâmpinare intimatul-pârât Inspectoratul Școlar Județean Teleorman, învederând că gradația de merit nu face parte din categoria drepturilor salariale cu caracter permanent, având în vedere că, potrivit [art. 264 din Legea nr. 1/2011](#), [art. 1 din Metodologia și criteriile de acordare a gradației de merit în învățământul preuniversitar](#), aprobate prin [Ordinul ministrului educației, cercetării și inovării nr. 6.054/2009²](#) (în continuare, [Metodologia](#) aprobată prin [Ordinul nr. 6.054/2009](#)), [art. 1 din Metodologia și criteriile privind acordarea gradației de merit în învățământul preuniversitar](#), aprobate prin [Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.486/2011](#) (în continuare, [Metodologia](#) aprobată prin [Ordinul nr. 5.486/2011](#)), și [art. 1 din Metodologia și criteriile privind acordarea gradației de merit în învățământul preuniversitar](#), aprobate prin [Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 6.211/2012³](#) (în continuare, [Metodologia](#) aprobată prin [Ordinul nr. 6.211/2012](#)), gradația de merit se acordă pe o perioadă determinată de 5 ani. Gradația de merit se calculează raportat la norma didactică de bază, nu și în regim de plată cu ora, așa cum susține apelantul.

Invocă dispozițiile [art. 9 din Normele metodologice](#) privind salarizarea prin plata cu ora pentru personalul didactic de predare, de conducere, de îndrumare și control, precum și pentru cadrele didactice metodiste din unitățile de învățământ preuniversitar de stat și unitățile conexe, aprobate prin [Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.827/2018](#), cu modificările și completările ulterioare (Normele metodologice aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#)), și solicită să se constate că, potrivit acestor dispoziții legale, calculul indemnizației privind gradația de merit se face exclusiv la norma de bază și nu se poate lua în considerare la regimul de plată cu ora.

³ Abrogat prin [Ordinul ministrului educației naționale nr. 5.455/2013](#) pentru aprobarea [Metodologiei și a criteriilor](#) privind acordarea gradației de merit în învățământul preuniversitar.

² Abrogat prin [Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.617/2010](#) privind aprobarea [Metodologiei și a criteriilor](#) de acordare a gradației de merit în învățământul preuniversitar.

10. Prin răspunsul la întâmpinare, apelantul-reclamant a arătat că reclamanta desfășoară o activitate didactică de 18 ore/săptămână la norma didactică de bază și mai efectuează ore în regim de plată cu ora, încadrându-se în prevederile [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), potrivit cărora plata pentru aceste ore se face raportându-se la orele majorate cu 25% din norma didactică de bază.

Astfel, gradația de merit se calculează la norma didactică de bază, dar se aplică la întreaga activitate desfășurată, având în vedere că [Legea-cadru nr. 153/2017](#) și [Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#) nu fac

vorbire despre câmpul de aplicare, ci numai despre modul de calcul. Atât timp cât gradația de merit reprezintă o creștere de 25% a salariului, aceasta trebuie stabilită și în raport cu drepturile salariale convenite pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora.

11. La termenul de judecată din 9 aprilie 2019, din oficiu, Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a pus în discuție admisibilitatea și necesitatea sesizării instanței supreme cu pronunțarea unei hotărâri prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept: „în interpretarea dispozițiilor [art. 5 și art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), să se stabilească dacă în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora se include și gradația de merit.“

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

12. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), referitoare la existența unei cauze aflate în curs de judecată, la soluționarea în ultimă instanță a cauzei, aflate în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, curtea de apel investită cu soluționarea apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit [art. 634 alin. \(1\) pct. 4 din Codul de procedură civilă](#), este definitivă, iar cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să soluționeze pricina.

13. Cât privește admisibilitatea sesizării din perspectiva celei de-a patra condiții, privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, Curtea a reținut că modul de interpretare a dispozițiilor legale menționate constituie problema însăși a speței, antamând atât obiectul, cât și cauza juridică a cererii.

14. Este îndeplinită și ultima condiție, chestiunea de drept identificată prezentând caracter de noutate, întrucât asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat prin niciunul dintre modurile prevăzute de lege, nu a făcut obiectul unui recurs în interesul legii și nici al unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

15. În acest context, s-a învederat utilitatea sesizării instanței supreme și din perspectiva opiniilor divergente exprimate în materie, prin soluții de practică judiciară, fără să se poată constata cristalizarea unei jurisprudențe suficient articulate în vreunul din sensuri, cât să lipsească de obiect și efect real, util, această sesizare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

16. Apelantul-reclamant a opinat că gradația de merit este o distincție, conform [art. 264 din Legea nr. 1/2011](#), iar nu un spor, reprezentând o creștere cu 25% a salariului de bază deținut, astfel încât cadrele didactice beneficiare au salariul de bază astfel majorat, la această bază raportându-se eventualele sporuri sau alte prestații calculate în funcție de salariul de bază.

Potrivit [art. 9 alin. \(2\) din Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#), în aplicarea dispozițiilor [art. 5 și art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), este specificat modul de plată (calculul tarifului orelor efectuate peste norma didactică de bază), fiind utilizat salariul de bază aferent cadrului didactic încadrat, respectiv salariul de bază majorat cu 25% conform gradației de merit acordate.

În cuprinsul ordinului nu este specificată, în mod particular, situația gradației de merit, datorită faptului că nu era necesar, nefiind un spor la salariul de bază, ci o creștere a acestuia, reglementată deja, în mod clar, de [art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#).

Prin urmare, nu există nicio justificare legală pentru ca, pentru activitatea desfășurată la plata cu ora, să fie exclusă gradația de merit, aceasta fiind o majorare a salariului de bază plătit pentru norma didactică de bază, după cum este reglementată de [art. 262 din Legea nr. 1/2011](#), la care se raportează și plata orelor efectuate în regim de plată cu ora.

De aceea, nu se poate ca pentru o activitate identică raportată la norma de bază cadrul didactic să fie plătit disociat, anume să existe un salariu de bază pentru norma didactică de bază care să includă gradația de merit și un alt salariu de bază, luat ca unitate de referință, dar fără includerea gradației de merit, pentru calcularea drepturilor aferente activității pe oră, prestate de același cadru didactic.

17. Intimații-pârâți au apreciat că gradația de merit nu face parte din categoria drepturilor salariale cu caracter permanent și nu poate fi acordată pentru plata drepturilor salariale pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora, deoarece [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) prevede că gradația de merit se calculează raportat la norma didactică de bază, nu și în regim de plată cu ora.

În opinia intimaților, această interpretare este susținută prin dispozițiile [art. 9 alin. \(2\) din Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#), care arată modalitatea de calcul al tarifului de plată cu ora.

18. După comunicarea raportului, în termen legal, apelantul-reclamant Sindicatul „Spiru Haret“ Teleorman, în numele și pentru membrul său de sindicat, a depus, prin consilier juridic, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, susținând, în esență, că, întrucât salariul aferent unei norme didactice este inclus în salariul de bază, este evident că și drepturile salariale convenite pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora sunt incluse în salariul

de bază și, atât timp cât gradația de merit reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut, aceasta trebuie stabilită în raport cu acest salariu de bază majorat. Așadar, opțiunea legiuitorului a fost aceea de a se include beneficiul gradației de merit în cazul salarizării orelor în regim de plată cu ora.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

19. Completul de judecată investit cu soluționarea recursului în Dosarul nr. 794/87/2018 a menționat că la nivelul secției s-au exprimat două opinii, prin deciziile civile nr. 1.224 din 1 martie 2019 și nr. 1.558 din 18 martie 2019.

20. Într-o primă opinie, cuprinsă în Decizia nr. 1.224 din 1 martie 2019, s-a apreciat că gradația de merit este reglementată în mod special, reprezentând o creștere cu 25% a salariului de bază deținut, astfel încât cadrele didactice beneficiare au salariul de bază astfel majorat, la acesta raportându-se eventualele sporuri sau alte prestații calculate în funcție de salariul de bază.

Orele plătite peste norma didactică se raportează, în concret, la norma didactică a fiecărui beneficiar al gradației de merit, acest aspect fiind vizat de [art. 9 alin. \(1\) din Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#). [Art. 9 alin. \(2\)](#) din aceleași norme reglementează strict modul de plată, fiind utilizat salariul de bază aferent cadrului didactic încadrat, în speță salariul de bază majorat cu 25% conform gradației de merit acordate. Într-adevăr, normele menționate nu indică în mod particular situația gradației de merit, însă acest aspect nu era necesar, aceasta nefiind un spor la salariul de bază, ci o creștere a acestuia, reglementată deja distinct la [art. 5 alin. \(1\) din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#).

21. Prin cea de-a doua opinie, exprimată prin Decizia civilă nr. 1.558 din 18 martie 2019, s-a arătat că dispozițiile legale referitoare la gradația de merit nu îndreptățesc concluzia că, în mod obligatoriu și implicit, calculul pentru plata cu ora trebuie să se raporteze și la gradația de merit aferentă normei de bază. Gradația de merit este un drept salarial distinct de salariul de bază. Conform [art. 7 lit. a\) din Legea-cadru nr. 153/2017](#), salariul de bază reprezintă suma de bani la care are dreptul lunar personalul plătit din fonduri publice, corespunzător funcției, gradului/treptei profesionale, gradației, vechimii în specialitate, astfel cum este stabilită în anexele nr. I-IX. Așadar, salariul de bază are o individualitate proprie, se stabilește doar în raport cu anumite repere, chiar dacă la acesta pot fi adăugate și alte drepturi procentuale, cum este cazul gradației de merit. Anterior [Legii-cadru nr. 153/2017](#), o astfel de modalitate de salarizare era prevăzută expres în legislație, nu era un beneficiu creat pe cale de interpretare a normelor legale, nu era o practică a angajatorului, ci avea un temei legal precis.

Ulterior intrării în vigoare a [Legii-cadru nr. 153/2017](#), dispozițiile legale anterioare și-au încetat existența, așa încât nu mai există temei pentru aplicarea aceluiași mod de calcul, din contră, [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) dispune că efectuarea calculului pentru plata cu ora se raportează la norma didactică prevăzută de [Legea nr. 1/2011](#).

De altfel, [Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#) sunt în acest sens, prevăzând că pentru calculul tarifului la plata cu ora se utilizează salariul de bază aferent cadrului didactic încadrat, având în vedere treapta de vechime în învățământ și gradul didactic corespunzător, la care se aplică, după caz, următoarele sporuri: indemnizație pentru învățământ special, indemnizație pentru zone izolate, spor pentru activitatea de predare în sistemul penitenciar, spor pentru predare simultană. Gradația de merit este exclusă dintre elementele care se aplică la salariul de bază, spre deosebire de [Legea nr. 63/2011](#) privind încadrarea și salarizarea în anul 2011 a personalului didactic și didactic auxiliar din învățământ, cu modificările ulterioare⁴ (în continuare, [Legea nr. 63/2011](#)), și [Normele metodologice](#) aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 582/2016](#), care o menționau în mod expres.

⁴ Abrogată prin [art. VI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016](#) pentru modificarea și completarea [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 250/2016](#), cu modificările ulterioare (în continuare, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016](#)).

Deși nu le pot fi recunoscute efecte retroactive, [Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#) reprezintă un argument în plus că intenția legiuitorului, exprimată în [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), pentru a cărei aplicare au fost adoptate normele menționate, este în sensul ca plata cu ora să nu se mai realizeze și în raport cu gradația de merit aferentă normei didactice de bază, ci doar în raport cu salariul de bază și alte patru sporuri expres și limitativ enumerate.

22. Instanța de sesizare a apreciat că pentru interpretarea dispozițiilor legale redacte este necesară o analiză a voinței legiuitorului (ratio legis) în baza actelor normative ce au reglementat succesiv gradația de merit și modalitatea de calcul al drepturilor salariale pentru plata cu ora, redând textele legale incidente începând cu data de 13 mai 2011 și până în prezent.

Din succesiunea actelor normative în materie, Curtea a apreciat că nu se poate concluziona că prin [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) a fost prevăzută o modalitate de calcul diferită a drepturilor salariale pentru plata cu ora, în sensul excluderii gradației de merit din baza de calcul. Textul legal face

trimitere doar la norma didactică, ce înseamnă numărul de ore corespunzător activității didactice de predare-învățare-evaluare și de instruire practică și examene de final de ciclu de studii, conform planurilor-cadru de învățământ.

Norma didactică este reglementată de [Legea nr. 1/2011](#), fiind definită prin [art. 262 alin. \(3\)](#): „norma didactică de predare-învățare-evaluare și de instruire practică și de evaluare curentă a preșcolarilor și a elevilor în clasă reprezintă numărul de ore corespunzător activităților prevăzute la alin. (1) lit. a (...)”.

Pe de altă parte, prin dispozițiile [art. 9 alin. \(2\) și \(3\) din Normele metodologice](#) aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#), emis în conformitate cu [art. 12 alin. \(2\) din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), gradația de merit nu a mai fost prevăzută, în mod expres, în enumerarea sporurilor ce se aplică la salariul de bază.

Interpretarea potrivit căreia gradația de merit nu este un spor, motiv pentru care nu a mai fost necesară menționarea sa expresă în categoria sporurilor ce se aplică la salariul de bază, poate fi susținută prin faptul că prin dispozițiile [art. 5 alin. \(1\) din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) se arată expres că gradația de merit reprezintă „o creștere cu 25% a salariului de bază deținut”, iar nu un spor.

[Articolul 264 din Legea nr. 1/2011](#) prevede că: „(1) Personalul didactic din învățământul preuniversitar beneficiază de gradație de merit, acordată prin concurs. Această gradație se acordă pentru 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar și reprezintă 25% din salariul de bază. Gradația de merit se atribuie pe o perioadă de 5 ani. (2) Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului elaborează metodologia și criteriile de acordare a gradației de merit, cu consultarea federațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură de învățământ.” Anterior, gradația de merit era consacrată legislativ în categoria sporurilor/indemnizațiilor, după cum reiese din cuprinsul [art. 3³ alin. \(4\) lit. b\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015](#), iar [Normele metodologice](#) aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 582/2016](#) prevedeau expres că la calculul drepturilor salariale se va utiliza numărul de ore aferent normei didactice de predare și salariul de bază al funcției didactice de predare și, după caz, indemnizația de învățământ special, gradația de merit, compensația pentru titlul științific de doctor și indemnizația pentru localități izolate.

În ceea ce privește dispozițiile [art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) se observă că textul legal limitează acordarea gradației de merit la 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar, bibliotecilor centrale universitare, respectiv al instituției de nivel superior.

Acest text legal se poate interpreta în sensul că prin acordarea gradației de merit și pentru posturile didactice ocupate în regim de plată cu ora s-ar extinde sfera maximă a posturilor didactice cărora li s-a acordat această gradație, însă acestei interpretări i se poate opune faptul că limitarea era prevăzută și anterior, prin dispozițiile [art. 264 din Legea nr. 1/2011](#), ceea ce nu a împiedicat includerea gradației de merit în baza de calcul al drepturilor salariale pentru plata cu ora până la data de 1 septembrie 2017.

Dificultatea de interpretare a dispozițiilor legale enunțate a determinat soluții diferite privind includerea gradației de merit în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora, începând cu data de 1 septembrie 2017, situație ce impune apelarea la mecanismul hotărârii prealabile pentru a se asigura o practică judiciară unitară în materie.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

23. Din relațiile comunicate de curțile de apel, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, a rezultat că există interpretări diferite, concretizate în opiniile teoretice exprimate de judecători și hotărârile judecătorești pronunțate în materie, după cum urmează:

24. Unele instanțe au apreciat că în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora trebuie inclusă și gradația de merit. S-a argumentat că gradația de merit nu este un spor, ci o creștere salarială reglementată de [art. 5 alin. \(1\) din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), ce conferă dreptul la primirea gradației de merit doar acelor cadre didactice care prestează activitate didactică corespunzătoare unei norme didactice complete, aferente unui post înființat cu respectarea condițiilor legale, fiind irelevant modul în care postul respectiv este ocupat: prin contract pe perioadă nedeterminată, prin contract pe perioadă determinată, prin detașare ori în regim de plată cu ora. De asemenea s-a arătat că, potrivit notei de la [lit. A capitolul I din anexa nr. I din Legea-cadru nr. 153/2017](#), salariile de bază cuprind și salariul de bază aferent unei norme didactice, prin urmare și drepturile salariale cuvenite pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora sunt incluse în salariul de bază. Așadar, cadrul didactic trebuia să beneficieze și ulterior datei de 1 septembrie 2017 de gradația de merit la plata cu ora, având în vedere că nu există nicio prevedere legală care să excludă gradația de merit din baza de calcul al drepturilor cuvenite pentru regimul de plată cu ora (Tribunalul Giurgiu, o parte a judecătorilor Tribunalului Brașov - Secția I civilă, Curtea de Apel Bacău, Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Curtea de Apel Constanța, Tribunalul Brăila - Secția I civilă, Tribunalul Vrancea - Secția I civilă, Tribunalul Iași - Secția I civilă, Tribunalul Harghita - Secția civilă).

În acest sens s-au comunicat următoarele hotărâri judecătorești: Sentința nr. 54/MAS din 30 ianuarie 2018 a Tribunalului Brașov - Secția I civilă, definitivă prin neapelare; Sentința nr. 679 din 20 noiembrie 2018 pronunțată de Tribunalul Vrancea - Secția I civilă, definitivă prin Decizia nr. 169 din 19 martie 2019 pronunțată de Curtea de Apel Galați - Secția conflicte de muncă și asigurări sociale; sentințele nr. 645 din 8 noiembrie 2018, nr. 643 din 8 noiembrie 2018, nr. 677 din 20 noiembrie 2018 și nr. 680 din 20 noiembrie 2018 pronunțate de Tribunalul Vrancea

- Secția I civilă și sentințele nr. 267 din 8 mai 2018 și nr. 431 din 27 iunie 2018 pronunțate de Tribunalul Brăila - Secția I civilă, definitive prin neapelare; sentințele nr. 312 din 25 februarie 2019 și nr. 486 din 28 martie 2019 ale Tribunalului Iași - Secția I civilă, definitive prin neapelare; Sentința nr. 2.679 din 2 octombrie 2018 pronunțată de Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, rămasă definitivă prin neapelare; Sentința nr. 1.774 din 6 decembrie 2018 pronunțată de Tribunalul Harghita - Secția civilă, definitivă prin neapelare; deciziile nr. 371/CM din 13 noiembrie 2018, nr. 107/CM din 26 martie 2019 și nr. 77/CM din 12 martie 2019, pronunțate de Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă.

25. Dimpotrivă, alte instanțe au apreciat că în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora nu se include și gradația de merit. În argumentarea acestei opinii s-a arătat că, odată cu aplicarea [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#) și a Normelor metodologice aprobate prin [Ordinul nr. 4.827/2018](#), nu mai există temei pentru includerea gradației de merit în stabilirea drepturilor salariale cuvenite personalului didactic pentru activitatea desfășurată la plata cu ora. De asemenea s-a reținut că în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora nu se include și gradația de merit, deoarece prin acordarea gradației de merit și pentru posturile didactice ocupate în regim de plată cu ora se extinde sfera maximă a posturilor didactice cărora li s-a acordat această gradație, contrar voinței legiuitorului (Tribunalul București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Teleorman - Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal, o parte a judecătorilor Tribunalului Brașov - Secția I civilă, Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă, Curtea de Apel Oradea).

În acest sens s-au comunicat următoarele hotărâri judecătorești: Decizia nr. 1.224 din 1 martie 2019 a Curții de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale; Sentința nr. 613 din 1 noiembrie 2018 a Tribunalului Teleorman - Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ fiscal, definitivă prin Decizia nr. 1.559 din 18 martie 2019 a Curții de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale; Decizia nr. 229 din 23 ianuarie 2019 pronunțată de Curtea de Apel Craiova - Secția I civilă; Sentința nr. 155/MAS din 27 februarie 2019 pronunțată de Tribunalul Brașov - Secția I civilă, judecata apelului fiind suspendată, în temeiul dispozițiilor [art. 520 alin. \(4\) din Codul de procedură civilă](#); Sentința nr. 596/LMA din 8 noiembrie 2018 pronunțată de Tribunalul Satu Mare - Secția I civilă, rămasă definitivă prin Decizia nr. 290/A/2019 din 22 aprilie 2019 a Curții de Apel Oradea - Secția I civilă; sentințele nr. 111 din 5 februarie 2019, nr. 112 din 5 februarie 2019 și nr. 2.624 din 2 octombrie 2018 pronunțate de Tribunalul Caraș-Severin - Secția I civilă, definitive prin neapelare.

26. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției Judiciare - Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

27. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor [art. 5](#) și [art. 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#).

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

28. Prin raportul întocmit, conform [art. 520 alin. \(8\) din Codul de procedură civilă](#), constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării prevăzute de [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), judecătorii-raportori au apreciat că, având în vedere evoluția reglementărilor legislative, se poate concluziona că în prezent, câtă vreme legea nu mai prevede, pe de o parte, includerea gradației de merit în salariul de bază, iar pe de altă parte, în cazul calculului drepturilor salariale corespunzătoare regimului de plată cu ora, nici raportarea la gradația de merit, opțiunea legiuitorului a fost aceea de a nu mai include acest beneficiu în cazul salarizării în regim de plată cu ora.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

29. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

30. Potrivit dispozițiilor [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

31. Prin această reglementare, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

1. existența unei cauze aflate în curs de judecată;
2. instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;

3. cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
4. soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
5. chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
6. chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.
32. Procedând, în prealabil, la o analiză asupra admisibilității sesizării, se constată că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate enumerate mai sus.
33. Concret, se observă că acțiunea ce face obiectul dosarului în care s-a dispus sesizarea este în curs de judecată, în ultimă instanță, pe rolul Curții de Apel București, legal investită să soluționeze apelul formulat împotriva hotărârii tribunalului cu privire la calculul și plata drepturilor salariale neacordate - gradația de merit - pentru activitatea prestată în regim de plată cu ora.
34. Nu în ultimul rând, problema de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă, reținându-se, în urma analizei hotărârilor comunicate de instanțele naționale, că aceasta nu face obiectul unei jurisprudențe consolidate. Totodată, asupra chestiunii de drept în discuție Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.
35. În ceea ce privește condiția ca de chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări să depindă soluționarea pe fond a cauzei, este evident că interpretarea și corecta aplicare a prevederilor [art. 5 și 12 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017](#), în sensul de a se stabili dacă în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora se include și gradația de merit, conduc în mod nemijlocit la soluționarea pe fond a cauzei în care s-a formulat prezenta sesizare, fiind evident că antamează atât obiectul, cât și cauza juridică a cererii de chemare în judecată.

Asupra fondului sesizării

36. Formele de angajare a personalului didactic din învățământul preuniversitar sunt reglementate în [titlul IV capitolul I secțiunea a 4-a din Legea nr. 1/2011](#). Astfel:

Articolul 254

(1) În unitățile de învățământ sau în consorțiile școlare poate fi angajat personal didactic cu contract individual de muncă pe perioadă nedeterminată sau perioadă determinată de cel mult un an școlar, cu posibilitatea prelungirii contractului, respectiv în plata cu ora, în condițiile legii.

(...)

(19) Posturile didactice/Catedrele rămase neocupate prin concurs sau vacantate în timpul anului școlar se ocupă pe perioadă determinată, prin detașare, prin plata cu ora, până la sfârșitul anului școlar ori până la revenirea pe post a cadrului didactic care a beneficiat de rezervarea postului/catedrei. În situația în care posturile didactice nu pot fi astfel ocupate până la începerea cursurilor, inspectoratele școlare organizează, la nivel județean, concursuri pentru ocuparea posturilor didactice în vederea angajării cu contract individual de muncă pe perioadă determinată a personalului didactic calificat. În mod excepțional, până la începerea cursurilor, inspectoratele școlare pot organiza testări prin interviu și lucrare scrisă, în profilul postului solicitat, în vederea angajării cu contract individual de muncă pe perioadă determinată a personalului fără studii corespunzătoare postului.

37. În privința salarizării, se reține că sub imperiul [Legii nr. 63/2011](#), pe de o parte, gradația de merit făcea parte din salariul de bază, potrivit dispozițiilor exprese ale legii, iar pe de altă parte, la calculul drepturilor salariale pentru posturi didactice în sistem de plată cu ora legea prevedea în mod expres că se are în vedere și gradația de merit. [Legea nr. 63/2011](#)

[Anexa nr. 5](#) - Metodologia de calcul al drepturilor salariale care se acordă personalului didactic și personalului didactic auxiliar din învățământ:

Articolul 2

(...) (2) Salariul de bază este format din:

- A. salariul de încadrare al funcției didactice prevăzut în anexele nr. 1 și 2 la lege, în care este inclus sporul de stabilitate numai pentru tranșele de vechime în învățământ de peste 10 ani, precum și sporul de suprasolicitare neuropsihică existent la toate tranșele de vechime în învățământ;*
- B. indemnizația de conducere, astfel cum este reglementată în [anexa nr. 4 la lege](#);*
- C. indemnizația pentru învățământ special;*
- D. gradația de merit, astfel cum este reglementată prin [art. 92, 264 și 311 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#);*
- E. indemnizația pentru personalul didactic care îndeplinește activitatea de diriginte, pentru învățători, educatoare, institutori și profesor pentru învățământul preșcolar și primar. (...)*

Articolul 3

Modul de calcul pentru salariul de bază al personalului didactic încadrat pe funcțiile prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la lege este următorul: (...) D. 1. Personalul didactic și personalul didactic auxiliar beneficiază de gradația de merit potrivit art. 92, 264 și 311 din Legea nr. 1/2011.

2. Cuantumul gradației de merit se calculează prin aplicarea procentului de 25% la salariul de încadrare, care devine bază de calcul pentru celelalte sporuri și drepturi salariale. (...)

Articolul 10

(1) Personalul didactic și personalul didactic asociat, inclusiv cadrele didactice pensionate pentru limită de vârstă, care funcționează pe posturi didactice în sistem de plată cu ora sunt salarizate pentru activitatea depusă în funcție de condițiile pe care le îndeplinesc la încadrare. La calculul drepturilor salariale se vor avea în vedere: norma didactică de predare, salariul de încadrare prevăzut în anexele nr. 1 și 2 la lege, indemnizația de învățământ special, gradația de merit, sporul pentru titlul științific de doctor de care a beneficiat până la data de 31 decembrie 2009 și indemnizația pentru localități izolate. (...)

38. Legea nr. 63/2011 a fost abrogată prin art. VI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 250/2016, cu modificările ulterioare.

39. Potrivit reglementării cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, gradația de merit nu a mai fost inclusă în salariul de bază, aceasta fiind acordată distinct, prin aplicarea procentului de 25% la salariul de bază prevăzut în anexa nr. 2 a actului normativ.

40. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 3[^]3 alin. (12) din ordonanță, a fost menținută și forma de salarizare în regim de plată cu ora. În ceea ce privește calculul drepturilor salariale pentru posturile didactice în regim de plată cu ora s-a prevăzut (Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 582/2016) că acesta va fi realizat prin utilizarea numărului de ore aferent normei didactice de predare și a salariului de bază corespunzător funcției didactice de predare, urmând a fi avute în vedere, după caz, și indemnizația de învățământ special, gradația de merit, compensația pentru titlul științific de doctor și indemnizația pentru locații izolate.

41. Rezultă deci că după abrogarea Legii nr. 63/2011 opțiunea legiuitorului a fost aceea de a nu mai include gradația de merit în salariul de bază, păstrând însă, în privința calculului drepturilor salariale corespunzătoare regimului de plată cu ora, includerea gradației de merit.

42. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 prevede că:

Articolul 3[^]3

(1) Prin excepție de la prevederile art. 2 alin. (2), începând cu luna august 2016, salariile personalului prevăzut în anexa nr. 2 se stabilesc potrivit prezentului articol.

(2) Salariile de bază prevăzute în anexa nr. 2 includ salariul de încadrare aferent tranșei de vechime în învățământ și gradațiile corespunzătoare vechimii în muncă pentru funcțiile de execuție, respectiv salariul de încadrare aferent tranșei de vechime în învățământ, indemnizația de conducere și gradațiile corespunzătoare vechimii în muncă pentru funcțiile de conducere. (...)

(4) Pentru personalul didactic de predare, de predare și cercetare din universități, de conducere, îndrumare și control, la salariul de bază stabilit potrivit anexei nr. 2 se acordă următoarele sporuri și indemnizații, dacă sunt îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de lege, astfel: (...)

b) gradație de merit, care se determină prin aplicarea procentului de 25% la salariul de bază; (...)

43. Normele metodologice de aplicare a prevederilor art. 3[^]1 alin. (2), (3) și (8), art. 3[^]3 și 3[^]4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 582/2016, cu modificările și completările ulterioare

Articolul 8

(...) (3) Pentru personalul didactic de predare salarizat în sistem de plată cu ora, la calculul drepturilor salariale se vor utiliza numărul de ore aferent normei didactice de predare și salariul de bază al funcției didactice de predare și, după caz, indemnizația de învățământ special, gradația de merit, compensația pentru titlul științific de doctor și indemnizația pentru localități izolate. (...)

44. Dispozițiile art. 3[^]3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 și implicit cele ale art. 8 din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 582/2016 au fost abrogate prin art. 44 pct. 23 din Legea-cadru

nr. 153/2017, începând cu data de 1 iulie 2017, dată de la care salarizarea personalului didactic se face în conformitate cu acest act normativ.

45. Potrivit dispozițiilor **Legii-cadru nr. 153/2017**, în vigoare în prezent, gradația de merit reglementată de **art. 264 din Legea nr. 1/2011** nu este inclusă în salariul de bază. Gradația avută în vedere de noul act normativ reprezintă salariul de bază corespunzător funcției, acordat în raport cu vechimea în muncă, și nu se confundă cu gradația de merit, specifică familiei ocupaționale de funcții bugetare „Învățământ”.

46. În anexa nr. I a **Legii-cadru nr. 153/2017** sunt prevăzute salariile de bază pentru funcțiile din învățământ, aferente unei norme didactice.

47. Ca reglementare specifică personalului didactic din învățământ, alături de alte sporuri și indemnizații, **art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B** prevede, distinct de salariile de bază pentru funcțiile din învățământ, stabilite diferențiat pe funcții, grade/trepte și gradații pentru o normă didactică, și beneficiul gradației de merit reglementate de **art. 264 din Legea nr. 1/2011**.

48. Sub acest aspect, este de subliniat faptul că gradația de merit este reglementată ca „distingție”, conform **titlului IV secțiunea a 7-a din Legea nr. 1/2011**, fiind un beneficiu acordat prin concurs, acest regim juridic (distinct față de salariul de bază) fiind păstrat și prin reglementarea din **art. 5 din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017**.

49. De asemenea, art. 12 din aceeași anexă a legii a păstrat ca formă de salarizare a personalului didactic de predare și salarizarea prin plata cu ora, calculul drepturilor salariale în acest caz urmând a se face prin raportare la norma didactică de predare-învățare-evaluare și de instruire practică și de evaluare curentă a preșcolarilor și a elevilor în clasă prevăzută de **art. 262 alin. (3) din Legea nr. 1/2011**, fără ca legea să mai prevadă și includerea gradației de merit.

50. Modalitatea de calcul al tarifului de plată cu ora a fost detaliată prin **Normele metodologice** aprobate prin **Ordinul nr. 4.827/2018**. Astfel, la salariul de bază aferent cadrului didactic încadrat, având în vedere treapta de vechime în învățământ și gradul didactic corespunzător, se aplică, după caz, indemnizația pentru învățământ special (prevăzută de **art. 4** din anexă), indemnizația pentru zone izolate (prevăzută de **art. 3** din anexă), sporul pentru activitatea de predare în sistemul penitenciar [prevăzută de **art. 13 alin. (3)** din anexă], sporul pentru predare simultană (prevăzută de **art. 7** din anexă), nemaifiind prevăzută și aplicarea gradației de merit (prevăzută de **art. 5** din anexă).

51. Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

Articolul 7

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

a) salariul de bază reprezintă suma de bani la care are dreptul lunar personalul plătit din fonduri publice, corespunzător funcției, gradului/treptei profesionale, gradației, vechimii în specialitate, astfel cum este stabilită în anexele nr. I-IX; (...)

e) salariul lunar cuprinde salariul de bază ori, după caz, indemnizația lunară sau indemnizația de încadrare, compensațiile, indemnizațiile, sporurile, adaosurile, primele, premiile, precum și celelalte elemente ale sistemului de salarizare corespunzătoare fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar; (...)

i) sporul reprezintă un element al salariului lunar/soldei lunare, acordat ca procent la salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, în condițiile legii, pentru fiecare categorie de personal;

j) gradația reprezintă salariul de bază corespunzător funcției, acordat în raport cu vechimea în muncă, în condițiile prezentei legi; (...)

Anexa nr. I

B. Reglementări specifice personalului didactic din învățământ

Articolul 5

(1) Personalul didactic din învățământ, inclusiv personalul didactic auxiliar din bibliotecile centrale universitare, beneficiază de gradație de merit, acordată prin concurs. Această gradație se acordă pentru 16% din posturile didactice existente la nivelul inspectoratului școlar, bibliotecilor centrale universitare, respectiv al instituției de nivel superior și reprezintă o creștere cu 25% a salariului de bază deținut. Gradația de merit se atribuie pe o perioadă de 5 ani.

Articolul 12

(1) Personalul didactic de predare, de conducere, îndrumare și control, inclusiv cadrele didactice metodiste din unitățile de învățământ preuniversitar, poate fi salarizat și prin plata cu ora sau prin cumul, potrivit prevederilor **Legii nr. 1/2011**, cu modificările și completările ulterioare. Calculul pentru plata cu ora sau prin cumul se face la norma didactică prevăzută de **Legea nr. 1/2011**, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Modalitatea de aplicare a prevederilor alin. (1) se stabilește prin ordin al ministrului educației naționale.

52. Normele metodologice privind salarizarea prin plata cu ora pentru personalul didactic de predare, de conducere, de îndrumare și control, precum și pentru cadrele didactice metodiste din unitățile de învățământ preuniversitar de stat și unitățile conexe, aprobate prin [Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.827/2018](#):

Articolul 9

(1) *Calculul pentru plata cu ora se raportează la norma didactică de predare-învățare-evaluare, de instruire practică și de evaluare curentă a preșcolarilor și a elevilor în clasă prevăzută la art. 262 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.*

(2) *Pentru calculul tarifului la plata cu ora aferent posturilor didactice de predare/catedrelor vacante/rezervate se utilizează salariul de bază aferent cadrului didactic încadrat, având în vedere treapta de vechime în învățământ și gradul didactic corespunzător. La salariul de bază se aplică, după caz, următoarele sporuri: indemnizație pentru învățământ special, indemnizație pentru zone izolate, spor pentru activitatea de predare în sistemul penitenciar, spor pentru predare simultană.*

(3) *Tarifele orare din învățământul preuniversitar se calculează prin raportarea salariului de bază calculat conform alin. (2) la numărul de ore aferent normei didactice de predare, astfel:*

a) *1/72 pentru norma didactică de 18 ore pe săptămână;*

b) *1/64 pentru norma didactică de 16 ore pe săptămână în învățământul special;*

c) *1/96 pentru norma didactică de 24 de ore pe săptămână, învățători, antrenori din palatele și cluburile copiilor, profesori de instruire practică și maiștri-instrucitori;*

d) *1/80 pentru norma didactică de 20 de ore pe săptămână, învățător-educator, institutor-educator, profesor-educator, maistru-instructor și profesor de instruire practică în învățământul special;*

e) *1/80 pentru profesori pentru învățământul primar, învățători, institutori învățământ primar;*

f) *1/100 pentru profesori pentru învățământul preșcolar, educatoare, institutori învățământ preșcolar.*

53. Având în vedere evoluția reglementărilor legislative, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept concluzionează că, în prezent, câtă vreme legea nu mai prevede, pe de o parte, includerea gradației de merit în salariul de bază, iar pe de altă parte, în cazul calculului drepturilor salariale corespunzătoare regimului de plată cu ora, nici raportarea la gradația de merit, opțiunea legiuitorului a fost aceea de a nu mai include acest beneficiu în cazul salarizării în regim de plată cu ora.

54. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 794/87/2018, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea prevederilor [art. 5](#) și [art. 12](#) din anexa nr. I capitolul I lit. B din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, în calculul drepturilor salariale pentru plata cu ora nu se include și gradația de merit.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor [art. 521 alin. \(3\)](#) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 octombrie 2019.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Gabriela Elena Bogasiu

Magistrat-asistent,

Elena Adriana Stamatescu